

PRATA PENGAR

Privatekonomi på
enkel svenska

Kapitel 3 Lån

För att köpa dyra saker kanske du behöver låna pengar. Du kan låna för att till exempel köpa en bostad eller en bil. Men det kostar att låna. Du ska betala tillbaka pengarna du har lånat plus ränta och avgifter. Ränta är pengar du måste betala för att få låna, till exempel av en bank.

Ränta

Om du sätter in pengar på banken, så lånar du ut dina pengar. Därför får du ränta av banken. Du får tillbaka mer än du satte in. Olika banker ger olika mycket ränta när du sätter in pengar. Olika banker har också olika hög ränta om du vill låna pengar. Effektiv ränta är allt det kostar dig att ha ett lån i ett år. Det är både räntan och avgift för lånet samt avgiften för att skicka ut fakturor.

Att låna pengar kostar olika mycket. Den effektiva räntan på korta snabblån kan vara tusen procent. Banklån har en ränta på cirka tio procent.

Köpa på kredit

Att köpa på kredit eller på avbetalning är också ett lån. När du köper till exempel en tv eller en dator på kredit, så lånar du pengar av affären. Då måste du betala både ränta och avgifter. Det är alltid billigare att spara pengar till det du vill köpa.

Kreditprövning

Om du vill låna pengar eller köpa på kredit så vill banken veta om du kan betala tillbaka pengarna. Därför gör banken eller affären en kreditprövning. Då kontrollerar de vilken inkomst du har och om du äger något värdefullt, som ett hus eller en båt. De kontrollerar också vilka utgifter du har och om du har skulder.

Säkerhet

Banken vill också ha en säkerhet. En säkerhet är något du måste lämna ifrån dig om du inte kan betala ett lån. Om du till exempel vill låna pengar för att köpa ett hus, så vill banken ha huset som säkerhet. Om du inte kan betala av på lånet, så kan banken sälja huset.

Ett dyrt lån

En kvinna som heter Rana vill låna pengar. Hon behöver 3 000 kronor nu. Hon blir intresserad av ett sms-lån. Det kostar 400 kronor att få låna pengarna. Efter 30 dagar måste hon betala tillbaka hela lånet med ränta.

Då ska hon betala nästan 3 650 kronor.

Sms-lån är exempel på snabblån. Det är ett dyrt sätt att låna pengar.

Effektiva räntan för Rana är 950 %. Snabblån gör att du snabbt får låna pengar, men också att du ska betala tillbaka dem fort.

Borgen

Om det inte finns någon säkerhet kan banken kräva att någon går i borgen för den som vill låna pengar. En borgensman är någon som lovar att betala en annan persons skulder om han eller hon inte kan betala själv. En släkting eller vän kan be dig att gå i borgen, men tänk noga innan du svarar. Om du säger ja kan det bli du som måste betala hela lånet.

Vanliga ord om räntor

Nominell ränta Procent som banken använder för att räkna ut räntan per år.

Effektiv ränta Procent som visar allt det kostar att ha ett lån i ett år.

Bunden ränta Du vet hur mycket du ska betala i ränta. Den är bestämd för en viss tid.

Fast ränta Samma som bunden ränta.

Rörlig ränta Räntan ändras. Om den går upp blir det dyrare. Om räntan går ner blir det billigare.

Avbetalning

Att amortera är att betala tillbaka en del av de pengar du har lånat. Det gör att lånet blir mindre. Ränta är pengar du betalar för att låna pengar. Att bara betala ränta gör inte att lånet blir mindre.

Läs mer

www.Bankforsakring.konsumenternas.se
Fakta om lån och att köpa på kredit

www.konsumentverket.se/lattlast/
Dina-pengar
Konsumentverkets råd om budget, lån och sparande